

Major děl. František Herclík:

Poznámky k článku „Spojovací síť oddílu přímé podpory“.

(VR. číslo 4/1938. Děl. rozhledy.)

V onom článku uvádí pisatel schemata spojení u dělostřeleckého oddílu.

Uvedené školní vzory, používané s plným úspěchem k objasnění základních pojmů spojení u dělostřelectva, jsou jen theoretické, ale mají svůj všeobecný a určitý vývojový podklad: Stručně: oddíl (baterie) při střetnutí zřizuje z běžnou síť; po přemístění palebných postavení a pozorovatelů za útoku, při prodloužení telefonních vedení dopředu vzniká normální síť; oddíl přechází do obrany a po doplnění normální sítě (předními technickými vedeními) dostaneme úplnou síť.

Při naší úvaze nebudeme doplňovat výhody a nevýhody jednotlivých systémů, mimo u normálního, na jehož adresu pisatel shora uvedeného článku uvádí: „Zdá se, že tradujeme theoreticky určitá dogmata, a nejsme plně přesvědčení, že je lze prakticky uskutečnit v boji.“

Autorovu poznámku vyvrací nejen praxe téměř plného čtvrt století, t. j. skoro celá životní doba telefonie u dělostřelectva, ale i rozbor dalších výhod „normálního spojení“, o nichž se pisatel nezmiňuje.

1. Spojení — zadní technické — je bezpečnější nejen s hlediska naslouchání, ale hlavně s hlediska udržování (kolik bylo potu, krve a životů telefonního personálu obětováno ve válce na udržování předních a hlavně příčných nekrytých telefonních vedení!). Obava z ÚV., BCHL. a nepřátelské dělové palby na zadní technická vedení nebude tak velká, bude-li vedení důvtipně vybudováno, resp. přebudováno podle potřeby jinými trasami.

2. Normální systém umožňuje veliteli oddílu (skrže I. důstojníka baterie) přímé a rychlé vyvolání připravených paleb soustředění event. přepadů, což v útoku hlavně při podpoře tanků je nutné.

3. Rovněž je tímto způsobem případná spolupráce s letcem velmi usnadněna a urychlena.

4. Spojení normální sítě vyžaduje určité a dokonalé kázňové a manipulační a hovorové, a to jak u velitelského, tak i u spojovacího personálu. Jediné druh této normální sítě podává v míru částečný obrázek těžkostí při spojení v boji. Dovede-li velitelský a spojovací personál využívat tohoto systému v míru, bude spojení fungovat i v boji; bude-li velitelský a spojovací personál jen přivykat jednoduchým, snadným a přímým spojením, nebude spojení fungovat v boji.

Proto nesmí být cílem mírového spojovacího výcviku snadná a pohodlná služba, nýbrž pevná a tuhá kázeň velitelského a spojovacího personálu.

5. Uvedený druh dává konečně podklad pro nepřímé — prostorové — spojení — kde střelecké vedení a spojovací osa oddílu tvoří spojovací osy, zadní technické vedení a podle terénu i přední technické vedení tvoří příčky — tudíž také solidní zajištění žádoucí „životní podmínky spojení“.

Nyní odpovíme na nevýhody citované pisatelem:

Střelecké vedení není vyhrazeno jen pro střelbu. Není nikdy, neboť velitel baterie část rozkazů od velitele oddílu i vlastních musí dávat svým orgánům do palebného postavení skrže střelecké vedení.

Styk mezi pozorovatelnami po dlouhých vedeních, přes několik ústřednen je systém manipulačně těžko ovladatelný. Nesmíme dopustit resp. uznat nějakou těžkost v manipulaci na našich dělostřeleckých ústřednách s malým poměrně počtem telefonních vedení (podle uvedeného schématu je v oddělené ústředně 5 a v baterijní ústředně jsou jen 3 telefonní vedení).

Oběžník pro vedení boje velitelem oddílu téměř vylučuje dávání střeleckých povelů atd. Že telefonními rozhovory (rozkazy, informacemi, zprávami) budeme rušit křídelní velitele baterií při dávání střeleckých povelů, nebude tak závažné, když:

méně pilné rozkazy, zprávy nebo informace budeme dodávat na ústřednu baterie, kde je převezme důstojník nebo aspirant (velitel čety), a to budou hlavně ty, které může I. důstojník sám vyříditi, na př. zásobování střelivem nebo různá hlášení atd., anebo stručný fonogram, který bude zase dodán ústřednou ve vhodné době veliteli baterie na pozorovatelnu;

pilné rozkazy („oběžník pro vedení boje“ dodáme v přestávkách, kdy nejsou dodávány povely (což je asi 40 až 60% celkové doby). Jsou přece zkušenosti z války a konečně i v míru dělostřeleckých střelnic, kdy na jednom telefonním vedení mohou střílet i tři baterie;

velitele baterie donutíme dodávat vhodné dispoce pro I. důstojníky; konečně si uvědomíme, že budeme rušit velitele baterie i tehdy, když budeme s ním mluvit i na přímém spojení — předním technickým vedením.

Vynechme další diskuse o systému dlouhých vedení při blízkosti pozorovatelů (nešikovnost velitele a jeho personálu), dále o tom, že se dá normální síť snadno narýsovat do mapy, že se dobře kalkuluje v učebně na tabuli (vždyť je to theorie), že závisí na ní event. rozhodnutí — donucení velitele skupiny (?) o umístění jeho ústředny, o nebezpečí umístění ústředny v prostoru palebných postavení s hlediska mohutné nepřátelské palby ÚV., BCHL., atd., a nezastavme se ani u navrhovaného zlepšení s včleněným dvouklapkovým přepojovačem, který nemůžeme jinak nazvat než „technickým omylem“, — neboť je pro svou manipulační nevhodnost možný snad jen na podřadných spojích, nikoli na tak důležitém spoji, jako je střelecké a technické vedení, a konečně prohlédneme-li si nově navrhovaná schémata (pisatelem protežované zběžné sítě) v útoku a v ústupovém boji a zamyslíme-li se o nových pojítkách, musíme dojít bez dalších zbytečných poznámek a úvah k tomuto závěru:

Uváděná školní schémata jsou jen theoretickou, ale vhodnou pomůckou pro spojení, jehož řešení v praxi vyžaduje různých kombinací a odstínů všech tří systémů — neboli žádného „šimla“, ale vlastního řešení.

Jak má být řešeno spojení v tom neb onom konkrétním případě, rozhodne sám velitel oddílu (velitel baterie), neboť jen velitel je k tomu kompetentní (mimo prvky rozhodnutí je důležitý instinkt velitele) v jakém rozsahu (prostor a čas) má být spojení vybudováno, aby mohl oddíl (baterie) splnit svůj úkol, a to nejen k dosavadní, nýbrž i k příští situaci vlastní a nepřátelské.

Spojovací důstojník může tedy jen spojení navrhnout a velitel oddílu buď návrh schválí nebo pozmění. Provedení spojení je již pak věcí technickou — spojovací, která se musí vždy a cele v mezích své možnosti

(při tom se nebát vedení, které je několik stovek metrů delší), podříditi požadavkům velitele.

Budeme-li uvažovat o spojení v uvedeném slova smyslu, netřeba polemisovat o tom neb onom systému a spojení splní svůj úkol zcela v prospěch nejen oddílu, ale i v prospěch celku.

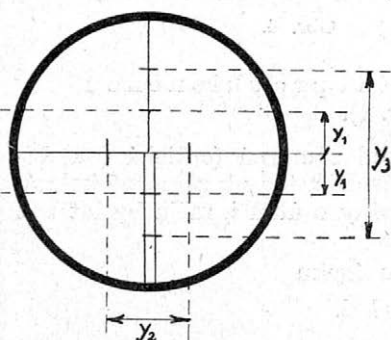
Debata o nových pojítkách je bez předchozí praktické zkušenosti předčasná; je však nejvýš nutno zdůraznit, aby konečně dělostřelectvo dostalo to, po čem neustále volá a co také skutečně potřebuje.

Kapitán děl. František Lukeš:

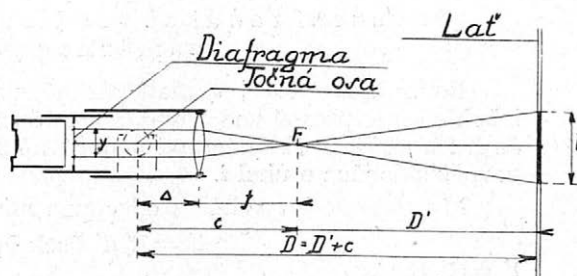
Užití teodolitu „Wild“ k tachymetrickému měření vzdáleností.

Teodolitu Wild můžeme použít jako tachymetru s konstantním obrazem, pčněvaž v diafragmatu má vyznačeny pevné vzdálenosti (obr. 1). Kromě teodolitu je potřebí dělené latě. Tohoto způsobu lze vhodně použít u dělostřeleckého pluku 331 při vyměřování naslouchatelen a pozorovaten.

Odvození tachymetrické rovnice (obr. 2).

Obr. 1.

Obr. 2.

- y pevná vzdálenost nití,
 f ohnisková dálka objektivu,
 Δ vzdálenost optického středu objektivu od točné osy stroje,
 c vzdálenost ohniska F od točné osy stroje,
 D' vzdálenost latě od ohniska F,
 D vzdálenost latě od točné osy stroje,
 l úsek čtený na lati.

$$D = D' + f + \Delta = D' + c,$$

$$D' = \frac{f}{y} l$$

$$D = \frac{f}{y} l + c, \quad \frac{f}{y} = k$$

$$\underline{\underline{D = k l + c.}}$$